

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI

Piątek dnia 4 czerwca 1920 roku.

Z Warszawy i z biur ogłoszeniowych, ogłoszenia do „Rozwoju” przyjmuje wyłącznie „Reklama Polska”
Za terminowe wychodzenie ogłoszeń administracja nie odpowiada.

Cena prenumeraty:

w Łodzi
Kwartalnie Mk. 60.00
Miesięcznie „ 20.00
za roznośnienie
3.00 fen. miesięcznie.
Z przesyłką poczt.
Kwartalnie Mk. 69.00
Miesięcznie „ 26.00
Poza Łodzią egz. 1.10 f.
w Ameryce 1/4 dolara
miesięcznie.

KALENDARZYK
Piątek 4 Franciszka Car.
Sobota 5 Bonifacego B. M.
Niedziela 6 Noberta B. W.

REDAKCJA
w ŁODZI,
Al. Kuściuski 41.
TELEFON 28.

CENA OGŁOSZEŃ: Przed tekstem m. 2.50 w tekście m. 5. za tekstem 2 mk. nekrologi mk 1.50 za wiersz petitowy. **Drobną ogłoszenia** 4) fen
za wyraz Komunikaty mk. 3.— Ogłoszenia zamiejscowe 10 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne 50 proc. drożej. Stronica przed tekstem
m. 10.00. Tekst w tekście dla ogłoszeń podzielona na sześć łamów za tekstem na 5 łamów. W tekście i przed tekstem przyjmujemy ogłoszenia i nekrologi i tylko na 2, 4, lub 6 ła
wów. **Artykuły** bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Można zamawiać „Rozwój” w ZGIERZU u p. Lacha, Kiosk.

Pomyślne walki na całym froncie.

WARSZAWA 3. (PAT) Na froncie między Dźwiną a jeziorem Pelik toczą się zacięte i wszędzie pomyślne dla nas walki. Wojska nasze zdobyły tam szereg miejscowości.

Na południe od Bobrujska, w rejonie Lubacza próby nieprzyjacielskie sforsowania Berzyny zostały udaremnione.

Na południe od Kijowa grupa wojsk naszych, która zajęła Ryszczę, rozwijając swoje przedsięwzięcia, rozbiła oddziały nieprzyjacielskie i zajęła stację Olszenicę, biorąc kilkadziesiąt jeńców, kilka karabinów maszynowych i znaczny tabor kolejowy.

Na przyczółku mostowym Kijowa piechota nasza zajęła brawurowym atakiem Tierbu-

chowę, biorąc jeńców i zadając nieprzyjacielow ciężkie straty.

W rejonie Pogrobyszczka jazda nieprzyjacielska zaatakowała nasze kolumny taborów. Obsługa taborów nie tylko, że atak ten odparła, ale przeszła do kontrataku, zdobyła dwa karabiny maszynowe i kilkanaście koni.

Oddziały wojsk ukraińskich w energicznej kontrataku wyparły nieprzyjaciela ze wsi Worki i Kietrosy.

W ostatnich walkach kawalerji poległ śmiałością bohaterską porucznik Henryk Piater z I. pułku ułanów i podporucznik Zaborski z XVII. pułku ułanów.

Kuliński generał podporucznik.

Polska w niebezpieczeństwie.

PARYŻ, 3. (PAT) „Journal” zamieścił obszerny artykuł pod tytułem „Polska w niebezpieczeństwie”. Autor artykułu Bidou rozważa położenie Polski, wciśniętej między Rosją Niemcy i Czechy. Stwierdza, że Niemcy pertraktują

z Łotwą i Litwą celem stworzenia między Niemcami a Rosją. Podkreśla napięcie stosunków z Czechami, które dążą do związku ze sowietami. W zakończeniu Bidou podkreśla ciężką sytuację Polski.

Prowokacje czeskie na Spiszu.

NOWY TARG, 3 6. (PAT) Pozostała na Spiszu i Orawie żandarmerja czeska nie tylko nie usuwa się w myśl polecenia międzynarodowej podkomisji, ale przeciwnie powiększyła się nawet w niektórych okolicach. Należy ona do bojówek, które napadają ludność polskich wsi, a co gorsza, napadają nawet na bezbronne kobiety. Czescy agitatorzy mówią, że kto będzie

za Polską, straci swoje mienie.

Niedawno postrzelono na granicy orawskiej koło wsi Piekienik polskiego żołnierza, pełniącego służbę wartowniczą po polskiej stronie. W Piekieniku urządzili Czesi nową strzelaninę i rzucali ręczne granaty, potem donieśli podkomisji o zamachu ze strony Polaków.

Nowa rewolucja w Berlinie?

WIENIEN, 3 6. (PAT) W. B. K. donosi z Berlina „Berliner Tageblatt” podaje, iż od przedwczoraj koncentrują się koło Erkner i Fangschiesse (?) resztki wolnych korpusów. W Poczdamie mają się podobno gromadzić wojska bawarskie.

Książę August Wilhelm Hohenzollern ma odgry-

wać w tym całym przedsięwzięciu szczególniejszą rolę. W niedzielę ma się rozpocząć akcja. Wszyscy pacyfiści i przedstawiciele partji lewicowych mają być uwięzieni. Aby utrzymać w spokoju robotników, ma się im dostarczyć obficie środków żywności. Ma być również dokonany szereg pogromów.

Obrońca Wilhelma Ostatniego

Znany dobrze nam, polakom hr. Ottokar Czernin b. austro-węgierski minister spraw zagranicznych wydał swe wspomnienia z czasów wojny europejskiej. Książka nosi tytuł „Im Weltkrieg” Rewelacje Czernina są bardzo ciekawe. Broni on w swych pamiętnikach Wilhelma

Ostatniego. Obrona ta jednak jest ciężkim oskarżeniem całego narodu germańskiego.

Zdaniem Czernina Wilhelm Ostatni był nistryjnom, który nie posiadał nawet świadomości swego postępowania. Grzech zbrodnie i przewinienia, których się dopuścił, nie były jego grzechami, były to winy całego kraju i epoki. Panuje dziś nawet w Niemczech przekonanie że katastrofa wojenna była dziełem jednostek, moralny zbytek absolutnego, otoczenia niastach.

pochlebczego, junkrów zbyt żarłocznych, jenerałów zbyt rozzuchwalonych: że prawdziwe Niemcy demokratyczne myślały inaczej: że ojczyzna to Kanta zrodziła właśnie myśl „wiecznego pokoju” że naród był oszukiwany przez swych przywódców tradycyjnych. Ale my, Polacy, wiedzieliśmy zawsze że tam się działo coś przeciwnego że ten naród wielbił i odurzał monarchę który mu dogadzał który jego historyczne dążności zaspokoić obiecywał, który najlepiej wcielał istotnego ducha germańskiego. Filozofja, historjozofja, literatura, publicystyka, dachowieństwo przemysł, handel, rolnictwo, przedstawicielstwo narodowe, wszystko co reprezentowało kulturę materialną i duchową, uprawiało tam wobec cesarza bizantyzm, który był w istocie bizantyzmem wobec własnego szowinizmu.

Mamy wątpliwości, czy obrona Czernina zdejmie choć łut ciężaru z ramion monarchy, nie umiającego zdobyć się na odwagę niepopularności w chwili, którą sam uważał za krytyczną, monarchy tak mało krytycznego, że osobiście rozdawał mizerne chwalcze książki, poświęcone swojej osobie, i tak rozpętniałego zarozumiałością dynastyczną i osobistą, że nie znośił żadnej próby szczerości. Ale to pewna, że Czernin, jako prokurator, przynosi nam cenne świadectwa panujących w okresie wojny i przed nią usposobień powszechnych w Niemczech. Notujemy jego oświadczenia, że grzechy Wilhelma były nie tyle jego grzechami, ile powszechnymi grzechami jego narodu.

Stwierdzając powyższe, publicysta „Kur. Warsz.” ostrzega delegatów, którzy na konferencji w Spa będą rozprawiali z niemcami, aby raczyli sobie przypomnieć o istnieniu świadectw Czernina.

Wilhelma II niemasz już na tronie, ale jest duch germański, był od wieków ten sam, różnie złowrogi w szacie Scheidemanna, jak w szacie „pomazańca Bożego” lub Ludendorffa. Rozbrojenie Niemiec jest najistotniejszym warunkiem skuteczności tej konferencji, gotującej może niebezpieczne niespodzianki, a w każdym razie zniewalającej przedewszystkiem Polskę do niezmiernej czujności.

SPRAWY POLSKIE.

Z komisji sejmowej.

WARSZAWA, 3-6 (PAT) Komisja miejska w obecności ministra Kędziora i delegatów ministerstwa skarbu i spraw wewnętrznych oraz delegatów miast: Warszawy, Poznania, Krakowa, Banku krajowego i Towarzystw kredytowych miejskich we Warszawie i Łodzi przyjęła wniośki w przedmiocie budowy gmachów na pomieszczenie urzędów państwowych, zaopatrzenia cegielni we węgiel, pieców wapiennych i cementowni, ułatwienia dostawy materiałów do budowy, oraz wnioski w przedmiocie ulg podatkowych dla nowo wznoszonych budowli w

General Szeptyki o Pożyczce Odrodzenia.

„Wojować łatwo, zwyciężyć miło, ale zwyciężyć można tylko wspólnym wysiłkiem i zasileniem sił rzu przez nabywanie Pożyczki Odrodzenia”.

( ) Szeptyki
Gen. Art. i Dowódca Armji.

1819-1

Ratti komisarzem kościelnym na o regii plebiscytowe.

Warszawa, 3. (PAT) Nuncjusz apostolski w Polsce Ratti mianowany został dekretem stolicy apostolskiej z dnia 20, kwietnia wysokim komisarzem kościelnym na okręgi plebiscytowe Górnego Śląska, Prus Wschodnich i Zachodnich.

Naprężenie na Górnym Śląsku.

BYTOM, 3-6 (PAT) W środę po południu napadli Niemcy na żołnierzy francuskich na dworcu kolejowym i jednego z nich ciężko poranili. Władze koalicyjne zarządziły w sprawie tej surowe śledztwo.

BYTOM, 3-9 (PAT) Poseł Korfanty wystosował list otwarty do burmistrza z Bytomia w którym stwierdza, iż tenże jako władza miejska polityczna, po napadzie na polski komisariat nie przybył sam na miejsce napadu, by przeprowadzić śledztwo urzędowe, ani też nie wystąpił w tym celu żadnej komisji. Korfanty stwierdza, że takie zachowanie się władz politycznych może budzić słuszne podejrzenie solidaryzowania się z napadem.

ZADOSĆ UCZYNIENIE ZA ZNIEWAŻENIE GODŁA POLSKIEGO.

1. b. m. przybyła do siedziby konsulatu generalnego polskiego w Opolu międzysojusznicza komisja, rządząca na Górnym Śląsku, w osobach przewodniczącego generała Leronda pułkownika angielskiego Pershwała, zastępcy komisarza włoskiego Passigli, oraz szefa gabinetu prezydjalnego, pułkownika francuskiego Montanarin wraz z adiutantami, aby dać zadośćuczynienie rządowi polskiemu za znieważenie godła polskiego 2 maja przez Niemców w Opolu.

Godło polskie zostało z powrotem zawieszono na gmachu konsulatu, a przewodniczący generał Lerond w krótkich słowach wyraził imieniem komisji rządzącej głęboki żal z powodu zajść 2 maja, które komisję zaskoczyły.

ZAMACH BOJÓWEK NIEMIECKICH.

W ubiegłym tygodniu dokonały bojówki niemieckie w Rybniku zamachu dynamitowego na siedzibę powiatowej komisji plebiscytowej. Wybuch uszkodził budynek, ale w biurach szkody nie wyrządził.

Z WARMJI.

OLSZTYN, 3 6. (PAT) „Osterodezeitung” donosi z Kwidzyna, że tamtejsza komisja złożyła z urzędu burmistrza kwidzyńskiego za obrazę komendanta wojsk międzysojuszniczych w Kwidzynie.

OLSZTYN, 3 6. Komisja międzysojusznicza zgodziła się na zadośćuczynienie żądaniom Polaków w kierunku równouprawnienia ludności polskiej i postanowiła, ażeby do każdej komisji międzysojuszniczej przydzieleni byli jako doradcy i informatorzy miejscowi obywatele polscy.

Wobec tego biuro informacyjne postanowiło wznowić swoją działalność przedplebiscytową i współdziałać z komisją.

W POLSCE NIEMA WOJSK ANGIELSKICH.

GHORSEA, 3 6. (PAT) A. Williamson, sekretarz finansowy w angielskim ministerstwie wojny, oświadczył gminie, że w Polsce niema żadnych wojsk angielskich. Znajduje się tylko jeden bataljon w Gdańsku. Ogólna liczba wynosi około 1500 ludzi.

Z Olsztyna wojska angielskie zostaną wycofane wkrótce po plebiscycie, który odbędzie się 15 lipca. Co do Gdańska, to czas wycofania wojsk angielskich nie da się narazie oznaczyć.

Posel szwedzki w Warszawie.

WARSAWA, 3-6 (PAT) W dniu 2 czerwca odbyło się w Belwederze wręczenie listów uwierzytelniających przez pierwszego posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego szwedzkiego, pana Coszwe de Anckarsward.

SLUSZNE ZADANIA.

Rady polskie ziemi białoruskiej i Inflant, oraz naczelna rada dla ziemi grodzieńskiej i nowogrodzkiej zwróciły się do Sejmu i rządu polskiego z rezolucją, w której domagają się zjednoczenia zachodniej połaci tych ziem aż po dawne okopy niemieckie z Polską i rozpisania na tych ziemiach wyborów do Sejmu polskiego. Co się tyczy ziem położonych na wschód od dawnych okopów niemieckich, a więc mińszczyzny, mohylewszczyzny i witebszczyzny organizacje wspomniane domagają się zaprowadzenia na tych ziemiach autonomji i stopniowego przygotowania ich do złączenia z Rzeczpospolitą polską.

CLEMENCEAU A POLSKA.

W pierwszej połowie maja podczas swego pobytu a jednocześnie posel polski w Paryżu hr. Zamojński złożył p. Clemenceau album z podpisami Polaków i Polek, pragnących uczcić francuskiego męża stanu i wielkiego przyjaciela Polaków. W odpowiedzi nadszedł obecnie do Warszawy list, w którym Clemenceau dziękuje gorąco za dowody przyjaźni i zapewnia, że jest przyjacielem Polaków i chce nim pozostać do ostatnich dni.

ZYWNOSĆ AMERYKAŃSKA DLA DZIECI POLSKI.

Państwowy Komitet Pomocy Dzieciom od chwili rozpoczęcia dożywiania dzieci za pośrednictwem Amerykańskiego Wydziału Ratunkowego do dnia 1 Maja r. b. otrzymał następujące ilości produktów (w tonnach): kakao 1015 t., cukru 3472, mleka 10423, maki 17204, grochu i fasoli 10422, ryżu 5828, turszczów 2540, tranu 29, mydła 382, sucharów 119, soli 237. Ogółem 52402 tonn. Z produktów tych przygotowano 3,452,518,000 porcji posiłku.

ZYDZI BOJKOTUJA POŻYCZKĘ PAŃSTWOWĄ.

W Tow. Hygienicznym w Warszawie odbył się wiec kupców polskich pod egidą Stowarzyszenia kupców polskich w sprawie propagandy pożyczki państwowej. Wiceminister skarbu dr. Rybarski wygłosił pierwszy mowę agitacyjną. Poraz pierwszy z ust przedstawiciela rządu padły publicznie słowa:

„Żydzi bojkotują pożyczkę państwową”. „Zapisy na pożyczkę nie będą opłacone żadnymi koncesjami na rzecz wyjątkowych przywilejów”. Dr. Rybarski zakończył swe piękne przemówienie zapewnieniem, że jeżeli kupiectwo polskie poprze pożyczkę, to ją poprze i całe społeczeństwo.

(„Gaz. Por.”)

Zgromadzenie górników polskich

Zgromadzenie górników i hutników polskich odbyło się w ubiegłym tygodniu w Krakowie. Po sprawozdaniu delegacji, uchwalono domagać się rozpoczęcia budowy gmachu Akademii górniczej w Krakowie jeszcze w bieżącym roku, oraz interwenjować w prezydium miasta, celem uzyskania natychmiast potrzebnej ilości sal na potrzeby Akademii. Zgromadzenie postanowiło włączyć czynny udział w akcji plebiscytowej na Górnym Śląsku za pośrednictwem utworzonego specjalnie w tym celu Komitetu.

Po dyskusji zgromadzenie oświadczyło się za koniecznością pozostawienia wyłącznej kompetencji władz górniczych wszystkich spraw, odnoszących się do stosunków pracy w górnictwie i wyraziło opinie, że należy dążyć do kreowania ministerstwa górnictwa. Po fachowym przedstawieniu sprawy przez znanego w górnictwie osobistość, zgromadzenie wyraziło opinie, że ustawodawstwo powinno zająć się w jak

najbliższym czasie unormowaniem reprezentacji robotników, a władze dążyć do ukrócenia samowoli reprezentacji samowładnych.

Zjazd rzemieślniczy.

W Warszawie w tych dniach obraduje zjazd rzemieślników ze wszystkich dzielnic rozdartej do niedawna Rzeczypospolitej. Tęcza oni narady, jak ugruntować byt swej warstwy, odbudować zniszczone przez wojnę warszaty pracy, i spotęgować napięcie polskiej energii ekonomicznej.

Znaczenie tego zjazdu jest olbrzymie. Stoją przed nim liczne zagadnienia. W nowych warunkach politycznych nasze organizacje rzemieślnicze muszą ująć w pewne stałe formy swój stosunek do rządu, muszą pomyśleć o rzemiołstwie wykorzystaniu na praktyczniej. Na jednym z pierwszych miejsc zainteresowań zjazdu stać będą sprawy organizacji rzemieślniczych. Trzeba dokonać ich przebudowy. Co było dobre dla wieków średnich—nie odpowiada już wymaganiom życia współczesnego. Zjawily się nowe potrzeby—znaleźć należy nowe środki i formy. Nad temi sprawami obraduje właśnie zjazd.

KRONIKA TELEGRAFICZNA

ROKOWANIA Z BOLSZEWIKAMI W LONDYNIE.

GHORSEA, 3 6. (PAT) W sprawie ugody zawartej pomiędzy Krassinem, a rządem angielskim, co do wymiany towarów, donoszą, że Francja przyłącza się do tej ugody. Przewidziana jest dostawa z Rosji zboża, ropy, ropy i innych produktów wzmian za materiały kolejowe, maszyny rolnicze i towary włókiennicze, których brak Rosja bardzo odczuwa.

ROKOWANIA Z BOLSZEWIKAMI.

W. B. K. donosi za Londyńskim korespondentem „Matin” w sprawie układów z Krassinem, że tenże po omówieniu sprawy ofensywy polskiej postawił jako warunek wznowienia stosunków gospodarczych: stan pokojowy.

Do apelu!

Ze wszystkich frontów bojowych, gdzie w obronie Rzeczypospolitej krwią broczą Polscy żołnierze, słychać wołania o pomoc polskiej kobiecie. W chwili, gdy Ojczyzna stacza bój śmiertelny, w chwili, gdy rząd i sejm polski ogłasza równouprawnienie płci, w chwili, gdy kraj żąda dowodu, że kobieta, zrównana w prawach obywatelskich, spełni także obowiązki, związane ze swym obywatelstwem, w tej samej chwili odzywa się skarga bolesna, że w szeregach Czerwonego Krzyża zabrakło pielęgniarek polskich, że w szpitalach naszych coraz mniej sanitariuszek wykwalifikowanych, że zgasł już ten święty ogień samarytanizmu, który w początkach wojny europejskiej tak jasno przonął w sercach naszych sióstr, żon i matek.

Kobiety Polki! Czyż naprawdę głuche będalecie na wielki krzyk wołającej o pomoc waszą ojczyznę?

Oto pod patronatem Czerwonego Krzyża powstają w Łodzi kursy dla sanitariuszek. Nie wystarczy tylko chęć służenia w szpitalach polskich, trzeba nauczyć się służyć, i trzeba posiadać choć średni tylko poziom kultury i wykształcenia, aby należycie zrozumieć technikę pielęgniarstwa i dobrze spełniać tego zadania. Przyjmowane będą na kursy sanitariuszek tylko takie kobiety które wylegitymować się mogą co najmniej z ukończenia czterech klas szkoły średniej. Do nich zwracamy się z najgorętszym wezwaniem, aby niezwłocznie stanęły do apelu ojczyzny.

Spieszcie! Dziś jest czas nagli, chwila jest groźna. Polska nie błąka, lecz rozkazuje, abyście spełniły swój obowiązek.

Zapisy na kursy przyjmuje sekcja sióstr pol. Czerwonego Krzyża ul. Piotrkowska N 75 codziennie od 10 rano do 2-jej p. poł.

Procesja Bożego Ciała

Wczorajsza uroczystość Bożego Ciała wypadła wspaniale. Zwiastowało ją bicie w dzwony w kościele parafjalnym św. Krzyża, skąd w południe wyruszyła procesja do pięknie udekorowanych w kwiaty i zieleni ołtarzy, wznieśli w czterech miejscach. Świątę celebrował przed ołtarzami ks. prałat Tymieniecki, dziekan łódzki, którego prowadzono pod baldachimem, przyczem asystowali dwaj generałowie — Olszewski i Gosławski, a mace dziewczątka ubrane w biel torowały drogę, rzucając żywe kwiecie.

W orszaku procesyjnym brali udział przedstawiciele różnych stanów instytucji państwowych i komunalnych oraz władz wojskowych, cechy rzemieślnicze ze sztandarami, bractwa z feretronami, straż ogniwa i niezliczone tłumy wiernych. Na czele procesji postępowała orkiestra wojskowa, która wykonywała pieśń narodową.

Majestatycznie wyglądał orszak procesyjny posuwający się przez ulicę Piotrkowską, po obu stronach której ustawione były szpalery plutonów wojska polskiego, prezentującego broń, Chorągwie i różnobarwne sztandary powiewały, a olbrzymia fala tłumy kołysała się. Porządek panował wzorowy; utrzymywał go marszałek ceremonij p. F. Klinowski.

Celebransowi przy odprawianiu modłów asystowali ks. Kupiecki (djakon) i ks. ks. Leon Stypulkowski i Leon Hychtar (subdjakon). Ceremoniarzami byli ks. A. Kuczyński, ks. St. Rybus i ks. K. Wasiak.

Evangelję św. przed pierwszym ołtarzem (przy ul. Śienkiewicza) odśpiewał ks. M. Heyman; przy drugim (przy ul. Nawrot) ks. kanonik Piotr Nowakowski, proboszcz parafji św. Anny; przy trzecim (przy ul. Piotrkowskiej) ks. kanonik F. Malatyński

i przy czwartym (przy ul. Przejazd) ks. prałat K. Szmidel.

Podczas nabożeństwa zespół chórów śpiewających parafji św. Stanisława Kostki i św. Krzyża wykonał pieśń religijną.

Przed wyruszeniem procesji ze świątyni pańskiej — prymarję odprawił ks. Stypulkowski, a kazanie okolicznościowe wygłosił ks. Rybus.

Równocześnie, t. j. o g. 12-ej w południe odbyła się tradycyjna uroczystość Bożego Ciała w parafji Najświętszej Marii Panny na Starem Mieście, przy udziale bardzo licznej zastępy parafjan. Tutaj celebrazem był ks. kanonik Sienicki, któremu przy odprawianiu nabożeństwa asystowali ks. ks. Egert (djakon) i Grabowski (subdjakon). Evangelję św. śpiewali przy pierwszym ołtarzu ks. Myc, przy drugim ks. Kwiatkowski, przy trzecim ks. Zabłocki i przy czwartym ks. prałat Bilski.

Pieśń religijną wykonały chóry Tow. im. Moniuszki oraz parafjalne. Grała orkiestra fabryki Tow. Akc. J. K. Poznańskiego.

O g. 4-ej po południu wyszła procesja do ołtarza z kaplicy Dobrego Pasterza na Balutach. Celebrował nabożeństwo ks. Teofil Wojdas w asyście ks. Kwiatkowskiego (djakon) i ks. Ostrowskiego (subdjakon), oraz liczne duchowieństwo. Evangelję św. śpiewali przy pierwszym ołtarzu ks. Grabowski, przy drugim ks. Egert, przy trzecim ks. Wierzbicki i przy czwartym ks. Zabłocki.

Chór parafji kościoła Najśw. Marii Panny wykonał szereg pieśni.

— Pamięć o plebiscycie. a) Zebrane w magazynach państwowego urzędu zakupu artykułów pierwszej potrzeby i rzeźni - miejskiej marek 918 złożono na plebiscyt.

— Wystawa prac uczniowskich. a) Wczoraj o g. 3 i pół po południu nastąpiło otwarcie wystawy prac uczniowskich w gmachu gimnazjum państwowego imienia Kopernika, przy ul. Nowo-Cegielnianej Nr. 9. Wystawa obejmuje dwa działy, mianowicie: pierwszy - rysunki i malarstwo i drugi roboty ręczne, (jako to wyścinanki, wypalanki, rzeźba i t. d.)

Wszystkie eksponaty z zakresu rysunków i malarstwa, odpowiednio skolekcjonowane, zgromadzone zostały w sali gimnastycznej na parterze, - z zakresu zaś robot ręcznych w sali aktorowej na czwartym piętrze. W pierwszym dziale znajdujemy prace wychowanków gimnazjum od klasy wstępnej do 6-ej włącznie, wykonane pod kierunkiem prof. p. Andrzejewskiego; w drugim zaś — prace uczniów od klasy 1-6j do 3-6j, których kierownikiem jest prof. Wiktor Orłowski. Wszelkich wyjaśnień na wystawie, która przedstawia się bardzo zajmująco, udzielają dwaj wymienieni wyżej nauczyciele. Na otwarcie wystawy przybyło sporo zaproszonych osób. Wystawa trwać będzie do niedzieli włącznie.

Szczegółowe sprawozdanie poda my następnym numerze.

— Charakterystycznie ob. z. w. y. W zeszłym tygodniu rzodkiewka kosztowała 60 fenigów per czek, obecnie 150.

W zeszłym tyg. za jajko płacono 2.10. Urząd walki z Lichwą wydał maksymalną cenę 2 mk. za jajko. Obecnie niżej 3 mk. za sztukę nie można dostać. Widocznie kurwy się zwiędziały o niskim kursie polskiej waluty na rynkach zagranicznych.

Na wystawach zaczęły się zjawiać ceny materiałów i towarów. Jest to pierwszy do latni objaw działalności urzędu do walki z Lichwą.

— Pożyczka Odrodzenia. P. Aleksander Rozkowski, b. właściciel cukrowni nabył pożyczkę Odrodzenia Polski na 40,000 mk.

— Zagadkowa śmierć dziecka. a) W dniu 30 b. m. urzędnik Urzędniczy wyszedł z żoną swą na spacer, pozostawiając w mieszkaniu swem 2-miesięczne zdrowe zupełnie dziecko. Po powrocie do domu rodzica znaleźli dziecko nieżywe. Indagowana służąca nie chce udzielić żadnych wyjaśnień.

Służącą aresztowano i osadzono w więzieniu. Sprawę skierowano do prokuratora. Nad zwłokami dziecka będzie dokonana sekcja.

— Sprawa strajku piekarskiego. a) W piekarniach kooperatywy „Łodzianin“ wszyscy strajkujący czeladnicy piekarzy przystąpili wczoraj do pracy, uzyskawszy 75 proc. podwyżki. Całkowite załatwienie strajku we wszystkich piekarniach łódzkich, nastąpi ma dzisiaj (środa), po porozumieniu się Komitetu Rozdziału Chleba i mąki z przedstawicielami Związku pracowników piekarskich.

— Goście ze Spisza i Orawy. a) W drugim dniu pobytu swego w Łodzi bracia ze Spisza i Orawy — brali udział w uroczystości procesji Bożego Ciała, jaka odbyła się w parafji kościoła św. Krzyża, potem udali się na obiad przygotowany przez Komitet plebiscytowy w pierwszej gospodzie wojskowej przy ul. Przejazd Nr. 1.

Po obiedzie goście ze Spisza zwiedzili kościół św. Stanisława Kostki i odbyli wędrowkę po mieście. O g. 5-ej popołudniu wszyscy uczestnicy wycieczki udali się do kinomato grafu „Luna“.

Uczta pożegnalna w lokalu gospody odbyła się o g. 7-ej wieczorem. — Nastrój panował bardzo serdeczny. Honoru domu czynili członkowie Komitetu plebiscytowego. — Podczas biesiadki wygłoszono szereg toastów nacechowanych nutą szczerego, nieklamane go uczucia. — Wznoszono okrzyki na cześć Polski, Spisza i Orawy.

Sympatyczni goście opuścili nasze miasto o g. 9 i pół wieczorem, wyruszywszy specjalnie wysłanym pociągiem tramwajowym. Gościom na dworzec kaliski towarzyszyli członkowie Komitetu plebiscytowego. Odjazd do Poznania nastąpił o g. 10 a 12.

— W prawie parcelacji gruntów. a) Województwo wydało okólnik, wyjaśniający, iż wobec rozpoczynającej się państwowej akcji parcelacyjnej, jest nieodzownym zwrócić uwagę, aby przy parcelowaniu gruntów, położonych przy drogach publicznych uwzględniono potrzeby państwowej gospodarki drogowej, mianowicie: by zarezerwowano zarządcom drogowym pierwszeństwo nabywania placów przy drogach pod budowę domów służbowych dla drogomistrzów i drużników, oraz składów materiałów budowlanych, szkolek drzew drogowych. — Tam, gdzie domków brak należy przewidzieć potrzebę planów dla domków na jednego drużnika w odległości 4 km. do 5 km. (w zależności od intensywności ruchu na drodze — dla drogomistrzów co 30 km.

— Strzety na ulicy. a) Onegdajszą noc patrol policyjny, przechodząc w obrębie XI komisariatu, przez pola Kemga, zauważył podejrzaniego człowieka, który na widok policyjki zaczął uciekać. Po chwili, przesadziwszy parkan, rzucił się do ucieczki drugi człowiek.

Wobec tego, że obaj nieznajomi na wezwanie „stój“ nie chcieli się zatrzymać policyjanci dali szereg strzałów, podczas puścił się w pościg. Jakoż udało się zatrzymać uciekających. Okazało się, że są to: Stanisław Górecki bez stałego zamieszkania i Michał Wojczak, poszukiwani przez sędziego śledczego 3 rewiru za różne przestępstwa.

Aresztowanych odesłano do więzienia.

Wasze kapitały ulokowane

W Pożyczce Odrodzenia Zabezpieczone są od spadku waluty!

Komunikaty.

— Na plebiscyt Górno Śląski. Honorarium mk 50 nie przyjęte przez dr. Br. Klichowickiego

Zakład Wód Mineralnych w Ciechocinku

jest otwarty od dnia 16 maja do dn. 30 września włącznie.

Wody Ciechocińskie jodo-bromo-słone szczególnie są pożyteczne w cierpieniach skrofalicznych, reumatycznych i artrycznych, chorobach kobiecych i nerwowych, przewlekłych zapaleniach kości, okostnej i stawów, wadliwej lub zwolnionej przemianie materji, otyłości, chronicznych chorobach skórnych, przewlekłych katarach górnego odcinka dróg oddechowych, niektórych cierpieniach żołądkowo-kiszczkowych, chorobie angielskiej i wielu innych.

Zakład posiada 11 źródeł z rozmaitym koncentracją solianki od 6 3/4 % do 1 1/3 % artezyjskie Nr. 8 do picia, zawierające 1. 28 jednostek emenacji radioaktywnej)

W Ciechocinku można brać kąpiele: solankowe, borominowe, kwasowęglowe, elektryczne, świetlne, łaźnie, zabiegi hydropatyczne i inhalacje.

1545-1

Progimnazjum Żeńskie

M. HANSENÓWNY

ul. Piotrkowska Nr. 209.

Egzaminy przedwakacyjne dla nowowstępujących rozpoczną się dnia 5 czerwca o godz. 9 rano.

1715-4

Drobne ogłoszenia:

Kupno i sprzedaż:

A. A. A. Kupuję zakłady foka-
we, karakułowe i róż-
ne męskie futra. Płacę najlepiej
S. Grosman, Piotrkowska 24.
4485-4

A. I. Łózka, materace, szafy, bie-
liźniarki, kredensy, stoły,
krzesła, otomany, garnitur sa-
lonowy sprzedam tanio. Piotrkowska 261, m. 4, front.
5687-3

A. Meble sprzedają nowe i u-
żywane oraz automat sa-
mogrający, bilard i krzesła og-
rodowe. Piotrkowska 108,
Przędzielki.
5737-9

Chomąta angielskie, wyjazdo-
we, na parę koni do sprze-
dania. Wiadomość: Piotrkow-
ska 4, kwaciarnia.
5735-4

Do sprzedania mleczarnia do-
brze prosperująca. Piotrkowska 137.
5732-2

Do sprzedania 4 żelazne okna.
Piotrkowska 176, w słusar-
ni.
5748-2

Do sprzedania 4 warsztaty stol-
arskie z narzędziami, jeden
smycerski warsztat, tokarnia do
drzewa, śraby i piec stolarski.
Wiadomość w stolarni Fabrycz-
na Nr 5. c s p. 5808-2

Kupuję garderobę, bieliznę, dy-
wany, futra, meble sprzęty
domowe. Sienkiewicza Nr 20-
16, prawa oficyna, ostatnie
wejście, parter.
5

Lodówka pokojowa do sprze-
dania. Pusta 22, II piętro,
od 2-6 pp.
5760-2

Otomanę sprzedam, Benedykta
46, w pralni.
5705-2

Posa pokojowego, pudełka
sprzedam, z powodu wyja-
zdu. St. Zarzewska 57, Madej-
ski.
5724-2

Papier, zużyte gazety, tygodni-
ki, koperty, registry, księgi
buchaltaryjne, stare kolekcje
tektury kupuje. Sienkiewicza
20-16, prawa oficyna, II wejście,
parter.
5641-2

Rower sprzedam. Piotrkowska
178, Krzemieński.
5695-6

Sklep do sprzedania z powodu
zmiany interesu. Brzezińska
56.
5767-2

Sprzedam maszynę do szycia
zaraz. Spacerna 15, m. 7,
Baluty.
5753-2

Sklep galanteryjno-kolonialny
w centrum miasta egzystują-
cy od lat 20-tu z wyrobioną
klijentelą, targi dziennie do 2000
marek, z powodu zmiany inter-
esu do sprzedania. Wiado-
mość: Przejazd 48, sklep gal-
anteryjny W-nej Spółkińskiej.
5777-2

Sprzedam pra rasy wilczej,
dobrze tresowanego. Brze-
zińska 59, wiadomość u gospo-
darza.
5751-2

Tereny naftowe, kopalnie, ra-
finerje, fabryki, interesy ha-
ndlowo-przemysłowe, lasy na
pniu z tartakiem, kolejka paro-
wózki ciężarowe, ręczne od
350 mk. Dobry towar! Najniż-
sza cena jest dewiza naszej
pracy. Bronisław Jagoda. Koo-
peratywom hurtownie rabat.
Jarmark Łódzki, Piotrkowska
44, I piętro.
5635-6

W Dominjum Zeroniecki pocz-
ta Turek ziemi Kaliskiej,
jest do sprzedania para koni
gniadych bardzo rostrych wscho-
dnie pruskich. Wiadomość na
miejscu
5793-2

Zegarek złoty nowy piękny o-
kazynie do sprzedania po-
średnicy wyłączeni Kilińskiego
94. Zakład rymarski. 5805-2

Różne.
A kuszerka Nowakowska, Dzielna 54, wyjeżdża 1 lipca na miesiąc.
5754-5

Buchalter-(ka)

poszukiwany zaraz do prowadzenia rachunkowości
Odziału banku na prowincji Oferty z żądaniem-
warunkami i odpisami świadectw pod „Aprowiei
Oferta zapewniona“ do Biura Ogłoszeń Tow. Akc.
„Reklama Polska“ Warszawa, Jasna 10.
1771-3

Hurtownia Polska

Franciszek Głagła i Ska Łódź Południowa 20

polecają:

Wyborowe wódki Starogardzkie, jak: Pomorzanka, Staro-
gardzka, Przepalanka, Winiak (Koniak mieszany), wyboro-
we kawy palone, herbatę, wogóle towary kolonialne po
cenach najprzystępniejszych. Jednocześnie zawiadamy Sz.
naszych odbiorców, że w bieżącym tygodniu wódki i likie-
ry firmy Kantorowicza nadchodzą.
1796-3

Warszawski zakład blacharski Wólczajska Nr. 99 róg
Rozwadowskiej

Józefa Strojrowskiego, w Łodzi,

przyjmuje krycie dachów wież kościelnych i konserwacji
reperacje samochodów maszynki restauracyjne oraz wszel-
kie roboty w zakresie blacharstwa wchodzące wykonywa su-
miecznie i akuracie.
1809-3

Byla uczennica Al. Michałow-
skiego, udziela lekcji gry
fortepianowej; ceny przystępne.
Wiadomość: Hotel „Polonia”,
m. Nr 508.
s c s p 5709-5

Chłopiec na posyłki potrzebny
do kantoru firmy A. Tahn i
S-ka Sienkiewicza Nr 58.
5802-2

Joanna Kowalska
poszukuje ojca swego, Franci-
szka Waćkowskiego (lat 64), za-
mieszkałego we wsi Piaskach,
gminy Witonia, pow. Łęczyckiego,
ziemi Kaliskiej, który prze-
padł bez wieści w początkach
wojny. Osoby, któreby wiedzia-
ły cośkolwiek o zaginionym,
uprasza się o zwrócenie się z
odpowiednimi informacjami do
Joanny Kowalskiej, zamieszka-
łej we wsi Piaskach, gminy Witonia,
pow. Łęczyckiego, ziemi
Kaliskiej.
5792-4

KINO

Dolina Szwajcarska

ul. SIENKIEWICZA 40.
Dzisiaj i dni następnych

Tajemnice Dworu Petersburskiego

Sensacyjny dramat w 5 części.
1806-1

Kto życzy sobie mieć dobrze
zreperowane maszynki „Pry-
mus” i wyżymaczki, — wykony-
wa się sumiennie i akuracie w
Warszawskim zakładzie bla-
charskim, Wólczajska, róg Roz-
wadowskiej Nr 99, Józef Stroj-
rowski.
5757-2

Dzisiaj

PRZEDSTAWIENIE

dla dzieci i młodzieży.

Początek: o g. 3.15 p.p.
Ceny miejsc od Mk.1.90.

Poszukuję miejsca, jako przy-
chodnia gospodini u samot-
nego; mogę gotować i repero-
wać męską garderobę. Adresy
przyjmie Rozwój sub „Przycho-
dnia”.
5812-2

Potrzebny korepetytor, chrześ-
cijanin, uczeń 5, 6 klasy, ce-
lem przyszykowania chłopca
do klasy wstępnej. Zakątna 68,
m. 39.
5774-2

Potrzebny jest człowiek na te-
rmę 12 morgową, znający się
na roli i na ogrodzie. Zgłaszać
się Nowy-Rynek 5, do właście-
ciela domu.
5778-2

Przybłąkał się pies biały z 6-
letnimi latami. Odebrać można
za zwrotem kosztów, Zielona
32, m. 37.

Pokój umeblowany do wynają-
cia z oświetleniem elektrycz-
nym. Ulica I maja 54, m. 11.
Spiewak, od 9-11.
5751-2

Potrzebna służąca do wszyst-
kiego z dobrymi świadectwami.
Piotrkowska 4, kwaciarnia.
5736-3

Przystojna inteligentna osoba
poszukuje popołudniowego
zajęcia, jako kasjerka lub do
towarzystwa starszego pana
Łaskawe zgłoszenia do Rozwo-
ju sub „Emigrantka”
s p n 5741-2

Potrzebne 2 prasowaczki do
pralni. Dzielna 22.
s p n 5730-2

Stróż dzienny, uczciwy, z dob-
remi świadectwami i reko-
mendacją potrzebny zaraz.
Zgłaszać się pomiędzy 8-4 do
biura, ul. św. Benedykta 88.
5811-2

Skradziono dowód osobisty na
imię Aleksandra Bielawskiego,
wydany w Łodzi, Nawrot
11.
5790-2

Sklep spożywczy i urządzenie
sklepowe do wynajęcia, to-
war do obliczenia od zaraz.
Ul. Miłsza 43.
5800-2

Uczeń klasy VIII, Gimnazjum
Państwowego udziela lekcji,
Oferty w Rozwoju sub „Gim-
nazjum”.
5759-2

Zagubione dokumenty

Antkiewicz Stanisława zagubi-
ła paszport niemiecki wyd.
w Dąbni Suwalska 23.

CYNE

olów, 1750
cynk
miedź,
mosiądz,
aluminjam
biały metal,
kupuje i sprzedaje
A. Arnstein
Dzielna 7.

Stefan Kleniewski

POWRÓCIŁ
ordynuje w chorobach płuc
krtani, gardła, nosa i uszu.
od 5-7
ulica Nawrot 17
róg Sienkiewicza.
1793-10

Samochód

Osobowy może być cięża-
rowy w dobrym stanie jest
do sprzedania okazynie
ul. Andrzeja Nr. 26.

Binter Jan zagubił paszport
niemiecki wyd. w Łodzi Za-
kątna 79.
5701-2

Brzostowski Chaim Jakób zaga-
bił paszport niemiecki wyda-
ny w Łodzi. Łagiewnicka 4
5789-2

Czech Antoni, zagubił paszport
tymczasowy wydany w Łodzi,
Błofska 9
5678-3

Dunkiel Icek, zagubił paszport
niemiecki wydany w Nowym
Miescie. Aleksandrowska, 18
5780-2

Jędrzejczakowie Tomasz i Mar-
cja zagubili paszport niemiec-
kie wyd. w Topoli. 5793-1

Jędrzejczak Michał zagubił pasz-
port niemiecki wydany w Ło-
dzi. Leszno 8
5750-2

Krajewski Kostanty zagubił pasz-
port tymczasowy, wydany w
Łodzi. ul. Kowieńska 4 w Karo-
lewie,
5786-2-

Kwałechman Jankiel, zagubił pasz-
port tymczasowy, wydany w
Łodzi. oraz kartę węglową Mły-
narska. 3
5443-2

Karolczyk Stanisław zagubił pa-
szport rosyjski wydany w
Łasku.
5511-2

Kosin Józef, zagubił paszport
rosyjski, wydany w Koniecpo-
lu. Al. Kosciuszki 26. 5753-

Martyka Antoni zagubił pasz-
port tymczasowy wydany z
gminy Janków Benedykta 31.
5721-2

Mikołajczyk Genowefa zagubiła
paszport niemiecki wydany
w Łodzi. Prywatna 4 5815-2

Szudziński Adam, zagubił pasz-
port niemiecki, wydany w Ło-
dzi. Kilińskiego 112. 5746-3

Stasiak Józef zagubił paszport
niemiecki wydany w Łodzi
ul. Brzeska 28. 5717-2

Walczak Adam zagubił paszport
niemiecki wydany w Łodzi.
Ogrodowa 24
5808-2

Zalewski Józef zagubił pasz-
port niemiecki wyd. w Łodzi
Kaliska 15. 5769-2

Kupuje

i placę najlepsze ceny za bry-
lanty, złoto, stare srebro, perły
kwity lombardowe, stare zęby
dywany futra i garderobę.
PIOTRKOWSKA Nr. 9
P. KOHN
lewa oficyna II piętro